

BESLUT

2020-09-07 Dnr: 20/00806

SAKEN

Matiné: Krig, SVT1, 2020-03-03, kl. 14.25, svensk långfilm; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Sändningen fälls. Den strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

SÄNDNINGEN

Den svenska långfilmen *Krig* handlade om pojken Malte som flyttade till ett nytt bostadsområde med sin mamma. Malte var en ensamvarg som var väldigt intresserad av krig, spelteori och krigsstrategi. I det nya bostadsområdet fanns två rivaliserande ungdomsgäng. Båda gängen ville kontrollera ett område där det fanns en skateboardhall och för att lösa detta hade de kommit överens om olika tider då respektive gäng fick använda skateboardhallen. Malte lyckades få en ledande roll i ett av gängen och bestämde att hans gäng skulle försöka ta kontroll över skateboardhallen. I filmen förekom bland annat följande scener.

- Pojken Omar hotade Malte med en kniv som han sedan använde för att skära i en lök för att få Maltes ögon att tåras. Omar tvingade sedan Malte att lukta på hundbajs.
- Flickan Mira, ledaren för ett av gängen, hotade en annan flicka med en nagelsax.
- En flicka slog Malte i ansiktet. I sekvensen efter torkade Malte bort blod från näsan.
- Malte stod fastbunden med händerna över huvudet i en mörk lada. Mira försökte få Malte att erkänna att han hade haft fel. När Malte vägrade ge

med sig kom två pojkar in i ladan. En av pojkarna slog Malte i magen. Den andra pojken tände en cigarett och riktade glöden mot Maltes arm. Ett fräsande ljud hördes och Malte skrek och jämrade sig. Proceduren med cigaretten upprepades en gång till och Malte lämnades sedan kvar i ladan. När Mira och de två pojkarna hade gått ut ur ladan kräktes pojken som hade bränt Malte med cigaretten.

- Malte tryckte ner Omar mot golvet och band fast hans händer bakom ryggen.
- Omar attackerade Mira och slog henne samtidigt som han satt över henne. När Omar hade slutat slå Mira blödde hon från näsan.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis att en scen där en pojke var fastbunden och brändes i armen med en cigarett av en annan pojke var upprörande. Anmälaren ifrågasätter syftet med filmen och anser att den skickade ut fel budskap till barn och unga samt legitimerade användandet av våld.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att sändningen överensstämmer med bestämmelsen om mediets genomslagskraft och anför följande.

Den aktuella sändningen var en svensk barn/familjefilm. Sett till innehållet och eftersom den gavs en 11-årsgräns vid biografvisning gjorde SVT bedömningen att den kunde sändas på matinétid.

Filmen utspelade sig inte i ett realistiskt Sverige utan i ett universum med metaforer, allegorier och anakronismer. Vuxna var i periferin medan det var barnens upplevelser som var i centrum. Den innehöll tydliga fantasisekvenser i svartvitt och färg där huvudpersonen Malte agerade i roller som Napoleon, John Nash och en vetenskapsman.

Filmen innehöll en handfull scener där barnen utövade olika slags mer eller mindre våldsamma handlingar mot varandra i den eskalerande konflikten mellan de två gängen. Det var alltid barn mot barn utom i en scen där Malte medvetet provocerade fram ett slag mot sin haka från en vuxen man för att kunna ha en hållhake på honom och därför kunna tvinga sig till att få köpa ingredienser till en rökbomb. De flesta av scenerna handlade om våld eller obehag som antydades men som inte uttrycktes i bild.

SVT uppfattar att för de yngsta barnen som skulle råka se någon av de aktuella scenerna är det mer obegripligt än skrämmande vad som sker då det våldsamma

eller skrämmande mestadels sker utanför bild. Ett barn som jämrar sig eller säger ”aj” kan verka skrämmande för yngre barn. SVT bedömer dock att våldet inte är av den allvarliga art som kan anses strida mot bestämmelsen om mediets genomslagskraft. För barn och unga i filmens målgrupp är det våld som förekommer skildrat för att visa på konfliktens destruktivitet och det utmynnar i en försoning och gemenskap.

Anmälaren vänder sig mot att SVT skulle visa denna film som denne uppfattar som en glorifiering av våld. SVT anser att det tydligt framgick av helheten att det inte är ett spekulativt våld utan en antikrigsfilm som riktar sig till äldre barn och ungdomar. Genom gestaltningen med unga skådespelare visades hur krigets mekanismer fungerar.

SVT har förståelse för att en vuxen publik kunde bli provocerad av att det är barn mot barn i filmen. SVT anser att detta var viktigt för att identifikation skulle uppstå och tankar väckas. I redaktionens bedömning låg även att barn vet att barn kan vara elaka mot varandra. Eftersom filmens budskap var att visa att samarbete var lösningen på konflikterna och filmen i sin helhet var ett ställningstagande mot krig anser SVT att sändningen inte strider mot bestämmelsen i sändningstillståndet om mediets genomslagskraft.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet).

Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen. Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att filmen *Krig* sändes vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar. Filmen innehöll flera scener med hotfulla beteenden mellan barn. Nämnden anser att scenen där en pojke brändes

med en cigarett och blev slagen av två andra pojkar kunde verka skrämmande för barn och var olämplig att visa före kl. 21.00. Med hänsyn till sändningstiden strider sändningen av filmen därför mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av David Claesson.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

David Claesson

Originalhandling med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.